

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/44/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913212488
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6913212488.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu W. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. O. XXX, právne zastúpeného JUDr. Petrom Harakályom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Košice, Mlynská 28, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s. r. o. so sídlom Banská Bystrica, Robotnícka 6, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, o odvolaní žalovaného proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 12C/312/2013-121 zo dňa 19.09.2017 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 12C/312/2013-157 zo dňa 25.01.2018, takto

rozhodol:

Medzitýmný rozsudok okresného súdu spolu s opravným uznesením z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým medzitýmnym rozsudkom okresný súd rozhodol, že základ žaloby, ktorou sa žalobca domáha na žalovanom platenia náhrady straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 01.07.2011 je daný a pri výpočte náhrady sa bude vychádzať z pravdepodobného denného vymeriavacieho základu.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd poukázal na to, že medzitýmnym rozsudkom rozhodol o nároku žalobcu, ktorý sa žalobou podanou na súd dňa 26.07.2013 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 5.838,60 € s 5,5 % úrokmi z omeškania ročne od 22. 10.2013 do zaplata a vyplácania mesačnej úrazovej renty v sume 337,86 € počnúc dňom 01.08.2013. Okresný súd rozhodol na tom skutkovom základe, že pri dopravnej nehode dňa 10.11.2008 na ceste medzi obcami H. a U. O. utrpel žalobca ako spolujazdec v motorovom vozidle Škoda Felicia, ev. č. RS XXX BH ťažké ublíženie na zdraví s tým, že motorové vozidlo viedol vodič K. S., ktorý pri prechádzaní zákruty s vozidlom prešiel do protismeru a následne zišiel mimo vozovku, kde sa s vozidlom niekoľkokrát prevrátil a narazil do stĺpu telekomunikačného vedenia a spolujazdec - žalobca utrpel zranenia s dobou liečenia s dobou liečenia a práceneschopnosti asi 1 rok a ukončí ju s trvalou invaliditou.

3. Okresný súd po vykonanom dokazovaní ustálil, že za škodu na zdraví zodpovedá poistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola žalobcovi škoda na zdraví spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti v zmysle § 427, § 428 a nasl. a § 420 Občianskeho zákonníka. Zodpovedný prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte „zákon č. 381/2001 Z. z.“) u žalovaného, ktorý je z tohto dôvodu v konaní pasívne vecne legitimovaný.

4. Uznesením zo dňa 03.05.2016 (č.l. 75 spisu) okresný súd súhlasil so zmenou žaloby tak, že žalobca žiada zaviazat' žalovaného na zaplatenie 19.594,18 € s príslušenstvom a na platenie mesačnej úrazovej renty vo výške 349,96 € počnúc dňom 01.05.2016 do budúca.

5. Trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 17.09.2009 č. k. 3T/149/19 bol obvinený K. S. uznaný vinným, že dňa 10.11.2008 pod vplyvom alkoholických nápojov a napriek tomu, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia, viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felicia, ev. č. RS XXX BH medzi obcami H. a U. O. a po prejení miernej ľavotočivej zákruty s vozidlom vyšiel na pravú krajnicu a následne do protismeru vozovky vľavo ďalej mimo vozovku, kde sa vozidlo na poli niekoľkokrát prevrátilo a spolujazdec - žalobca utrpel zranenia s dobou liečenia s dobou liečenia a práceneschopnosti asi 1 rok a ukončil ju s trvalou invaliditou.

6. Následne rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6C/28/2010-115 zo dňa 23.08.2011 okresný súd žalobe čiastočne vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia ako aj liečebné náklady. Podľa odôvodnenia uvedeného rozsudku vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania súd ustálil mieru spoluzavinenia žalobcu vo výške 20 % s tým, že v konaní vystupovali tie isté strany sporu ako v konaní, ktoré je napadnuté odvolaním, a ktorá spolovina bola výsledkom dokazovania, na základe ktorého bolo preukázané, že sám žalobca bol pod vplyvom alkoholu v čase, keď došlo k dopravnej nehode, čo v podstate vyplýva aj z lekárskej správ. Aj ostatní spolujazdci, až na T. U. boli pod vplyvom alkoholu, preto nebolo možné ani hodnoverne zistiť, aká bola situácia v motorovom vozidle počas jazdy, kedy a z akého dôvodu došlo k výmene vodičov, a či ostatní spolujazdci protestovali proti šoférovaniu K. L., ktorý bol tiež pod vplyvom alkoholu.

7. V ďalšom konaní vedenom pred Okresným súdom Rimavská Sobota v konaní č. k. 14C/164/2011-31 zo dňa 06.09.2012 okresný súd za účasti tých istých strán sporu ako v prejednávanej veci schválil súdny zmierny ohľadom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom uplatnená a dohodnutá suma náhrady bola po odpočítaní sumy 20 % ako spoluviny žalobcu.

8. Okresný súd v prejednávanej veci zhodne so závermi vo vyššie uvedených konaniach vedených Okresným súdom Rimavská Sobota pod č. k. 6C/28/2010 ako aj 14C/164/2011 konštatoval, že žalovaný bol v konaní pasívne legitimovaný v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. a poistné krytie je upravené § 4 tohto zákona. Nebolo preto ani v prejednanom prípade sporné, že žalovaný uzavrel poistnú zmluvu podľa uvedeného zákona č. 381/2001 Z. z. na motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, a preto aj v tejto veci okresný súd vychádzal z uvedenej skutočnosti. Následne aj pokiaľ ide o mieru spoluzavinenia žalobcu, vychádzal z rovnakých skutkových a právnych záverov ako vo vyššie uvedených konaniach vedených na Okresnom súde Rimavská Sobota, v ktorých bola konštatovaná spolovina žalobcu vo výške 20 %, v dôsledku čoho nevidel dôvod, aby sa súd v tejto veci odchytil od uvedených skutkových a právnych záverov vo vzťahu k totožnému skutku - dopravnej nehode, ako aj strán sporu, ktoré okolnosti dopravnej nehody a miery spoluviny žalobcu neboli spochybnené ani v tomto konaní.

9. Na základe ustanovení § 420, 427, 428, 447 Občianskeho zákonníka ako aj § 88 ods. 1, 3, § 13 ods. 3 písm. b), § 17 ods. 2 písm. a), § 84 ods. 4 vety prvej, § 89 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej v texte „zákon č. 461/2003 Z. z.“) v spojení s ustanoveniami § 4, §15 zákona č. 381/2001 Z. z. dospel okresný súd k záveru, že základ žaloby o náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti je daný. Mal za to, že v konaní nebolo spochybnené, že žalobca vo veku 17 rokov v dôsledku dopravnej nehody dňa 10.11.2008, za ktorú bol uznaný vinným K. S., utrpel ako spolujazdec ťažké ublíženie na zdraví, v dôsledku čoho mu od 29.01.2009 bol priznaný invalidný dôchodok. Tiež nebolo spochybnené, že na motorové vozidlo, ktorým bola škoda spôsobená, bola uzavretá zmluva o povinnom poistení motorových vozidiel so žalovaným a že žalobca bol v čase dopravnej nehody študentom.

10. Pokiaľ žalovaný namietal, že nie je vo veci pasívne legitimovaný okresný súd túto námietku nepovažoval za dôvodnú, nakoľko žalovaný v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. je pasívne vecne legitimovaný v prejednávanej veci z dôvodu, že poškodený (žalobca) je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

11. Následne okresný súd vyhodnotil ako nedôvodne vznesenú i námietku premlčania, vznesenú žalovaným. Nestotožnil sa s právnym názorom žalovaného, že nárok na náhradu za stratu na zárobku sa premlčuje ako jeden celok. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cz 19/74, R 38/1975, podľa ktorého, ak sa uplatnený nárok skladá z oddeliteľných zložiek práva na náhradu škody, pri každej premlčacia doba začína plynúť samostatne, aj keď ide o nároky vzniknuté z tej istej jednorazovej škodnej udalosti. Podľa tohto rozhodnutia na účely premlčania nemožno škody vznikajúce a narastajúce pokračujúcim porušovaním tej istej právnej povinnosti považovať za predmet jediného nedeliteľného nároku na náhradu škody, ktorý by vznikal až do skončenia porušovania právnej povinnosti, alebo do dovŕšenia celkovej škody, ale v týchto prípadoch treba rozhodovať o samostatných čiastkových nárokoch, pre vymedzenie ktorých treba zistiť časový priebeh vzniku a narastania škody. Okresný súd preto dospel k záveru, že u opakujúceho sa plnenia premlčacia lehota plynie osobitne u každej čiastkovej náhrady. Keďže žalobca podal žalobu na súd 26.07.2013 a uplatnil náhradu za obdobie od 01.07.2011 aplikujúc § 106 Občianskeho zákonníka svoj nárok uplatnil v subjektívnej 2-ročnej lehote, a preto uplatnený nárok nie je premlčaný. Zdôraznil, že keďže ide o opakujúce sa mesačné plnenie, kde nie je určená lehota splatnosti, treba vychádzať z toho, že plnenie za ten-ktorý mesiac má byť do konca mesiaca. Takto za júl 2011 malo byť plnené do 31.07.2011. Keďže žaloba bola daná na súd 26.07.2013, stalo sa tak v subjektívnej dvojročnej lehote. Opačný názor, ktorý prezentoval žalovaný by znamenal, že ak by si poškodený neuplatnil nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti do dvoch rokov od vzniku prvej čiastkovej náhrady, potom by si už do konca života túto uplatniť nemohol z dôvodu premlčania, čo nie je v súlade s koncepciou úpravy tejto náhrady.

12. V ďalšej námietke žalovaného spočívajúcej v tom, že žalobca nemá nárok na požadovanú náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, keďže tento ešte vôbec nebol zamestnaný, taktiež nepovažoval okresný súd za dôvodnú. Okresný súd vychádzal z ustanovenia § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 447 Občianskeho zákonníka. Dospel tak k záveru, že žalobca spĺňa podmienky na priznanie náhrady (základ), pričom bude v konaní potrebné ešte zistiť, v akej výške mu prináleží.

13. Na záver okresný súd zdôraznil, že vo veci rozhodol medzitimným rozsudkom v zmysle § 214 ods. 1 C.s.p. a vyslovil, že základ žaloby je daný z dôvodu, že je sporné, či vôbec je daný základ žaloby, či je žalovaný pasívne legitimovaný, resp. či je pohľadávka premlčaná, keď následne je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, pokiaľ ide o výšku patriacej náhrady.

14. Doplnil, že medzi stranami je sporné aj to, či v prípade, že žaloba je daná odôvodnene, z čoho vychádzať pri výpočte náhrady, či z priemerného mesačného zárobku alebo denného vymeriavacieho základu, preto súd vo výroku napadnutého rozhodnutia vyslovil, že pri výpočte sa bude vychádzať z pravdepodobného denného zárobku (§ 89 ods. 1 a § 84 ods. 4 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z.)

15. Okresný súd dňa 25.01.2018 vydal opravné uznesenie (č.l. 157 spisu), ktorým opravil správne IČO žalovaného.

16. Proti tomuto medzitimnému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) C.s.p.. Prioritne namietal, že okresný súd nesprávne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania. Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cz 19/74, na ktorý poukazoval okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia rieši podľa neho diametrálne rozdielny typ škody, a to škodu vecnú, nie škodu na zdraví. Naopak, v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/401/2005, Rc 36/2007 konštatuje, že „občianskoprávny nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite sa premlčuje ako celok, nie iba nároky na jednotlivé mesačne opakujúce sa plnenia z neho vyplývajúce, poskytované vo forme peňažného dôchodku.“ Zároveň poukázal aj na ďalšie rozhodnutia a zdôraznil, že jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi, a to aj strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. V takom prípade plynie vlastná premlčacia doba a začiatok plynutia je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Ide o tzv. subjektívnu premlčaciu dobu, pričom tzv. objektívna premlčacia doba sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje (§ 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka in fine).

17. Žalovaný zdôraznil, že nárok na náhradu za stratu na zárobku sa premlčuje ako jeden celok, nie iba ako nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce poskytované vo forme

dôchodku (renty). Uvedený nárok možno uplatniť žalobou na súde po tom, čo bolo príslušným orgánom (Sociálna poisťovňa) vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel. Poukázal na rozhodnutie o invalidnom dôchodku zo dňa 05.06.2009, o ktorom nadobudol žalobca vedomosť maximálne do mesiaca od vydania predmetného rozhodnutia o invalidite, čiže sa o ňom dozvedel najneskôr do 05.07.2009. Ohľadne otázky, kedy sa žalobca dozvedel, kto za škodu zodpovedá je zrejmé, že túto skutočnosť sa žalobca dozvedel v priebehu trestného konania vedeného voči vodičovi vozidla, ktorý spôsobil dňa 10.11.2008 vážnu dopravnú nehodu, pri ktorej práve žalobca utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Keďže dvojročná premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka by v danom prípade uplynula dňa 05.07.2011, pričom právo žalobcu na náhradu škody voči žalovanému sa uplatnilo na súde až 26.07.2013, nárok žalobcu považuje za premlčaný.

18. Následne žalovaný namietal, že nárok žalobcu i v prípade, ak by nebol premlčaný nie je daný, nakoľko dňa 10.11.2008 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalobca utrpel rozsiahle poranenia, pričom sa nejednalo o pracovnú cestu žalobcu a predmetná dopravná nehoda žiadnym spôsobom nesúvisela s praktickým vyučovaním žalobcu. Zdôraznil, že v čase vzniku poistnej udalosti nešlo o pracovný úraz podľa § 8 ods. 1 písm. b) s poukazom na § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z., poškodenie zdravia žalobcu nevzniklo v súvislosti s praktickým vyučovaním žalobcu, nevzniklo pri ceste na alebo z tohto praktického vyučovania, ale poškodenie zdravia žalobcu nastalo v čase jeho voľna. Keďže žalobcovi nevznikla škoda na zdraví následkom pracovného úrazu a rovnako ani pri praktickom vyučovaní v období odbornej výrobnéj praxe, naďalej považuje žalobu za nedôvodnú.

19. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že svojho nároku sa domáha z toho dôvodu, že dňa 10.11.2008 utrpel škodu na zdraví, v dôsledku čoho stratil pracovnú schopnosť a vznikla mu majetková ujma spočívajúca v tom, že nemôže dosahovať zárobok, ktorý by pri obvyklom behu vecí inak dosahoval. Ustanovenie Občianskeho zákonníka § 445 nepodmieňuje vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku len vznikom škody na zdraví, ku ktorej došlo pri pracovnom úraze. Tento nárok vzniká pri vzniku škody na zdraví akýmkoľvek spôsobom, nielen pri pracovnom úraze, pokiaľ sú samozrejme naplnené predpoklady zodpovednosti za škodu. Podmienka vzniku škody pri pracovnom úraze je relevantná len v rámci zodpovednostných vzťahov v oblasti pracovného práva, nie však v podmienkach občianskoprávnej zodpovednosti za škodu. Žalobca si preto ako poškodený v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. môže uplatniť svoje nároky na náhradu škody, vrátane prípadného nároku na náhradu za stratu na zárobku podľa § 445 Občianskeho zákonníka priamo voči žalovanému ako poisťovateľovi zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

20. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku uvedenú v odvolaní, že žalobca pred vznikom úrazu nedosahoval žiaden príjem, ani túto námietku podľa neho nemožno považovať za relevantnú. Občianskoprávny inštitút zodpovednosti za škodu plní reparačnú, resp. reštitučnú funkciu, preto sa náhrada škody musí vždy riadiť zásadou plnej úplnej náhrady všetkej, resp. každej ujmy, či škody. To znamená, že poškodenému sa musí nahradiť celá ujma, ktorá mu v dôsledku spôsobenej škody vznikla. Ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka vo svojej druhej vete uvádza, že pri strate na zárobku sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval. Uvedená časť zákonného ustanovenia však neupravuje zákonnú podmienku vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku, ale len mechanizmus určenia výšky tohto nároku. S prihliadnutím na účel tohto ustanovenia nemožno z tohto nároku vylúčiť osoby, ktoré pred vznikom škody na zdraví z objektívnych príčin zárobok nepoberali, napr. v prípade nedobrovoľnej nezamestnanosti, dočasnej práceneschopnosti, neukončenej prípravy na povolanie a pod. Aj tieto osoby by totiž pri obvyklom priebehu a chode vecí zárobok v budúcnosti poberali a nestalo sa tak len v dôsledku utrpenej škody na zdraví, ktorá im znemožnila vykonávať pracovnú činnosť a poberať zárobok. Ak by boli takéto osoby z nároku na náhradu za stratu na zárobku v zmysle § 445 Občianskeho zákonníka vylúčené, znamenalo by to nerovné právne postavenie jednotlivých účastníkov občianskoprávnych vzťahov len na základe objektívnych skutočností, ktoré tieto osoby nespôsobili. Súdna prax podľa neho pripúšťa priznanie nároku na náhradu za stratu na zárobku poškodenému, ktorý síce v čase vzniku škody nepracoval a nepoberal žiadny príjem, avšak pri obvyklom priebehu a chode vecí by zárobok v budúcnosti dosiahol, a teda aj takejto osobe môže vzniknúť škoda spočívajúca v strate na zárobku (viď. aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/32/2002). Už len samotná skutočnosť, že sa zodpovedne pripravoval na budúce povolanie ho predurčovala na to, aby sa v budúcnosti riadne zapojil do pracovného procesu, stal sa zárobkovo činným a poberal za to zárobok.

21. Žalobca sa nestotožnil ani s právnym záverom žalovaného o premlčaní jeho nároku. Zdôraznil, že pokiaľ ide o počiatok plynutia premlčacej doby v prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite, nemožno uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, na ktoré žalovaný v odvolaní poukazoval, použiť z dôvodu odlišného znenia ustanovenia § 447 Občianskeho zákonníka v čase vzniku nároku žalobcu. Podľa v súčasnosti platného znenia § 447 Občianskeho zákonníka je spôsob určenia výšky náhrady za stratu na zárobku nastavený iným spôsobom, ako tomu bolo v prípade žalovaným uvedeného rozhodnutia. Podľa § 447 Občianskeho zákonníka sa totiž suma náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite posúdi a určí rovnako, ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Výška škody, ktorá vznikla poškodenému sa teda určuje ako výška úrazovej renty a závisí od činiteľov rozhodných pre výpočet úrazovej renty. Aby sa teda poškodený o výške škody mohol dozvedieť, musí mať vedomosť o všetkých činiteľoch rozhodných pre výpočet výšky úrazovej renty v zmysle § 89 zákona č. 461/2003 Z. z.. Len Sociálna poisťovňa je oprávnená v zmysle uvedených právnych predpisov určiť mieru poklesu pracovnej schopnosti a pokiaľ táto miera poklesu nie je zo strany na to oprávneného orgánu stanovená, nie je možné relevantne určiť výšku úrazovej renty, a tým ani výšku náhrady za stratu na zárobku v zmysle § 447 Občianskeho zákonníka a teda nie je možné stanoviť výšku škody.

22. Na záver žalobca poukázal v odvolaní na tú skutočnosť, že majetkové hodnoty zodpovedajúce zárobku z pracovnej činnosti by nebyť jeho poškodenia zdravia pri dopravnej nehode nadobúdali postupne smerom do budúcnosti a tieto majetkové hodnoty by nenadobudol ako celok po skončení pracovnej neschopnosti za celé budúce obdobie. Preto aj škoda spočívajúca v nenadobudnutí uvedených majetkových hodnôt z dôvodu utrpenej škody na zdraví mu vzniká nie naraz, ale postupne ekvivalentne k tomu, ako by smerom do budúcnosti nadobúdali majetkové hodnoty zo zárobkovej činnosti. Škoda tak u neho nevznikla naraz, ale vznikla a bude vznikať postupne smerom do budúcnosti, ako by postupne nadobúdali majetkové hodnoty prostredníctvom svojho pravidelne poberaného zárobku. Svoj nárok preto nepovažuje za premlčaný, najmä ak ani premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže začať plynúť skôr ako nastane obdobie, za ktoré by mu patril konkrétny mesačný zárobok, a za ktoré mu patrí konkrétna mesačná náhrada straty na zárobku počas invalidity.

23. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „C.s.p.“), ktorý v zmysle § 470 ods. 1 stanovuje, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa prvej vety ods. 2 § 470 C.s.p. však platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní zastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

24. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), prejednal odvolanie žalovaného viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 C.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) C.s.p. medzitimný rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením podľa § 389 písm. c) C.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 C.s.p. z nasledovných dôvodov:

25. Okresný súd aplikujúc ustanovenie § 214 ods. 1 C.s.p. rozhodol medzitimným rozsudkom, nakoľko medzi stranami bolo sporné, či vôbec je daný základ žaloby, či je žalovaný pasívne legitimovaný, resp. či je pohľadávka premlčaná, keď následne bude potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, pokiaľ ide o výšku patriacej náhrady (miera poklesu pracovnej schopnosti žalobcu - v tomto smere je aj návrh na vykonanie znaleckého dokazovania a pomerne obsiahle prepočty). Okresný súd teda založil vyššie uvedený medzitimný rozsudok na tom skutkovom a právnom závere, že nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 01.07.2011 je daný.

26. S právnym záverom okresného súdu o tom, že nárok žalobcu nie je premlčaný sa odvolací súd nestotožňuje, má za to, že k uvedenému právnemu záveru dospel okresný súd na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré je navyše v dôsledku nedostatočne zisteného skutkového stavu predčasné.

27. Ako je uvedené vyššie, predmetom žaloby je nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 01.07.2011. Uvedený nárok je národom občianskoprávnym, ktorý nárok vzniká poškodenému v dôsledku škody na zdraví.

28. Pri škodách na zdraví ide o stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, o stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, nárok na náklady spojené s liečením a nároky pozostalých. Všetky uvedené nároky sú podľa súdnej praxe celkom samostatné. Potvrdzuje to aj fakt, že nárok na bolestné, na sťaženie spoločenského uplatnenia, na liečebné náklady, si žalobca uplatnil riadne a včas a tieto mu boli aj priznané. Pokiaľ ide o náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, na rozdiel od nároku na bolestné, či liečebné náklady, má povahu opakujúceho sa plnenia. Preto ani pri nej neprichádza do úvahy premlčanie jednotlivých mesačných plnení, ale premlčanie celého nároku. V dôsledku toho poškodený môže neskôr uplatniť len novovzniknuté právo, k premlčaniu ktorého nemohlo dôjsť preto, lebo skôr neexistovalo (napr. vtedy, keď sa ako následok poškodenia zdravia neskôr objaví ďalšia nová ujma na zdraví, ktorá už vylučuje alebo ďalej znižuje pracovnú schopnosť poškodeného v dôsledku čoho mu vzniká nová škoda vo forme ďalšej straty na zárobku). Námietku premlčania tak možno uplatniť v prípade, keď poškodený v premlčacej dobe nárok neuplatnil na príslušnom orgáne, t. j. predovšetkým na súde.

29. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

30. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka subjektívna premlčacia doba je dvojnásobná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku poškodeného týkajúcu sa a) jeho vedomosti o škode, teda nie o protiprávnom úkone, či škodnej udalosti ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním; b) vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. K vydaniu rozhodnutia o invalidnom dôchodku došlo dňa 05.06.2009 s tým, že žalobca proti tomuto rozhodnutiu nepodal návrh na jeho preskúmanie súdom. Okolnosťou, ku ktorému dňu bolo uvedené rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 05.06.2009 žalobcovi doručené sa okresný súd nezaoberal, a to aj napriek tomu, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/13/2013 zo dňa 29.04.2015 najvyšší súd dospel k záveru, že až na základe rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku sa žalobca mohol dozvedieť o výške škody a mohol ju objektívne vyčísliť v peniazoch tak, aby mohol svoj nárok uplatniť na súde. Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí vyslovil, že dňom, kedy bolo poškodenému doručené rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške invalidného dôchodku, od tejto doby začala súčasne žalobcovi subjektívna dvojnásobná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, pretože poškodený nadobudol vedomosť o tom, že mu uchádza zárobok a túto skutočnosť je schopný preukázať práve uvedeným rozhodnutím Sociálnej poisťovne.

31. Je nutné doplniť, že podstatou premlčania v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že pokiaľ sa určité právo po zákonom stanovenú dobu (premlčaciu dobu) nevykonáva, alebo sa v priebehu premlčacej doby neuplatní na súde, či u príslušného orgánu, nemôže už byť po jej uplynutí veriteľovi priznané (viď. aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 16/2017). Navyiac odvolací súd poukazuje i na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2016 zo dňa 07.07.2016, v zmysle ktorého i ústavný súd konštatoval, že v okolnostiach tam posudzovanej veci išlo o občianskoprávny nárok, ktorý podlieha premlčaniu ako celok, a to z dôvodu povahy tohto nároku, ktorým je opakujúce sa plnenie, a ktorý nemá povahu náhrady mzdy, pričom aj v tomto prípade išlo o nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti.

32. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právne závery Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/5381/2008, podľa ktorého: „Ak sa poškodený stane v dôsledku škody na zdraví práceneschopným a po skončení práceneschopnosti poberá iba invalidný dôchodok, môže získať vedomosť o rozsahu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti umožňujúci uplatnenie jej náhrady žalobou na súde až po tom, čo bolo vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel. Dovtedy totiž nie je isté, či a v akej výške bude poškodenému priznaný invalidný dôchodok, a teda ani v akom rozsahu došlo k strate na zárobku, aby nárok na jej náhradu mohol uplatniť na súde (porovnaj aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/401/2005, 25Cdo/3293/2006, 25Cdo/401/2005, R 36/2007), v ktorých rozhodnutiach bolo konštatované, že občianskoprávny nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri

invalidite sa premlčuje ako celok, nielen nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce poskytované vo forme peňažného dôchodku.

33. V zmysle Komentára Občiansky zákonník pre prax, J. Krajčo a kol., Eurounion, časť. II, str. 1767, vyplýva, že je rozdiel medzi nárokom na stratu na zárobku počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti. V prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti sa premlčuje nárok ako taký.

34. Okresný súd preto v zmysle § 220 ods. 3 C.s.p. nespĺnil svoju zo zákona vyplývajúcu povinnosť a v prípade, ak sa od ustálenej rozhodovacej praxe odklonil, jeho odôvodnenie rozsudku neobsahuje dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je totiž naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v článku 2 ods. 2 Základných princípov. V prípade, ak strana v spore argumentuje konkrétnymi rozhodnutiami najvyšších súdnych orgánov, eventuálne rešpektovaným názorom právnej vedy, je potrebné v odôvodnení rozsudku najskôr zaujať stanovisko k otázke, či ide o relevantnú argumentáciu a následne posúdiť, či sa jedná skutočne o ustálený právny názor alebo skôr o názor výnimočný, ktorý z ustálenej rozhodovacej praxe vybočuje. Ak totiž súd dospeje k záveru, že v prejednávanej veci nastala typická situácia riešená už v judikatúre súdov určitým spôsobom, má možnosť v odôvodnení rozsudku jednoducho odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Pokiaľ sa však chce súd od takejto praxe odkloniť, je jeho zákonnou povinnosťou dôkladne vysvetliť, z akých dôvodov nebolo možné v prejednávanej veci akceptovať stranou prezentovanú súdnu prax. Bezvýnimočne však platí, že odôvodnenie odklonu musí byť dôkladné a presvedčivé.

35. Napadnutý medzitýmny rozsudok však vyššie kritériá vyžadované zákonom nespĺňa. Konštatovanie, že v prípade ak neúspešne uplynutie dvojročná subjektívna premlčacia doba, a teda žaloba si svoj nárok počas plynutia subjektívnej premlčacej doby neuplatní, v dôsledku čoho by si už do konca života túto uplatniť nemohol, nie je právnou argumentáciou, ktorá by akýmkoľvek spôsobom spochybňovala vyššie uvedené právne závery v zmysle ustálenej súdnej praxe. Aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cz 19/74, na ktoré okresný súd v odôvodnení napadnutého medzitýmneho rozsudku poukázal, nerieši otázku náhrady škody na zdraví. Pokiaľ potom okresný súd neskúmal, kedy bolo žalobcovi doručené rozhodnutie o invalidnom dôchodku (rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 05.06.2009), jeho rozhodnutie spočívajúce v tom, že nárok premlčaný nie je, je predčasné a vychádza z dosiaľ vyvođených nesprávnych skutkových a právnych záverov.

36. Odvolací súd dopĺňa, že rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/13/2013 zo dňa 29.04.2015, ale aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. 426/2016 zo dňa 07.07.2016 rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/307/2013 zo dňa 27.10.2014 boli vydané po tom, ako došlo novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 404/2004 Z. z. od 01.08.2004 k zmene právnej úpravy náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti tak, že sa táto náhrada posudzuje a aj výška určuje rovnako ako suma úrazovej renty podľa zákona o sociálnom poistení, na ktorú poukazuje žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu. Sociálna poisťovňa je oprávnená v zmysle uvedených právnych predpisov určiť mieru poklesu pracovnej schopnosti, a táto aj stanovená bola práve v rozhodnutí Sociálnej poisťovne zo dňa 05.06.2009, tak, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určila u žalobcu viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Uvedené rozhodnutie vyracia tvrdenie žalobcu, ktorý uviedol, že „pokiaľ táto miera poklesu nie je zo strany na to oprávneného orgánu stanovená, nie je možné relevantne určiť výšku úrazovej renty, a tým ani výšku náhrady za stratu na zárobku v zmysle § 447 Občianskeho zákonníka a teda nie je možné stanoviť výšku škody“. Miera poklesu je známa od 05.06.2009, a k podaniu žaloby došlo až 26.07.2013.

37. Po zrušení a vrátení veci bude preto úlohou okresného súdu vykonať dokazovanie za účelom, kedy bolo rozhodnutie o invalidnom dôchodku doručené žalobcovi a v zmysle vyššie uvedených právnych záverov odvolacieho súdu určiť počiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, v rámci ktorej mohol žalobca svoj nárok na súde uplatniť. V prípade, ak od doručenia rozhodnutia o invalidnom dôchodku žalobcovi uplynuli dva roky predtým, než bola podaná žaloba, nie je možné konštatovať iné, ako to, že nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, je premlčaný. Dosiaľ ale skutkové závery pre tento právny záver okresným súdom, vzhľadom na nesprávne právne posúdenie, nie sú dané.

38. Vo vzťahu k otázke pasívnej legitímácie žalovaného sa odvolací súd s právnym závermi okresného súdu stotožňuje a má za to, že v prípade, ak nárok žalobcu premlčaný nie je, žalovaný je v konaní pasívne vecne legitimovaným s poukazom na odôvodnenie napadnutého medzitýmneho rozsudku, v zmysle ktorého je pasívna legitímácia žalovaného daná ustanovením § 4 v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z. z..

39. Na záver odvolací súd konštatuje, že len v prípade, ak sa súd od ustálenej súdnej rozhodovacej praxe vo vzťahu k otázke premlčania nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti odkloní, jeho odôvodnenie rozsudku musí obsahovať aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu, či už odôvodnenou rozdielnosťou skutkového stavu, prípadne vývojom právneho názoru. Napadnutý medzitýmny rozsudok vyššie uvedený odklon a zákonný postup v zmysle § 220 ods. 3 C.s.p. neobsahuje, v dôsledku tohto nesprávneho procesného postupu okresného súdu v spojení s nesprávnym právnym záverom v otázke premlčania neostávalo odvolaciemu súdu iné ako medzitýmny rozsudok zrušiť.

40. Odvolací súd pre úplnosť dopĺňa, že žalobcovi ako študentovi vyššie uvedený nárok v prípade, ak by premlčaný nebol vznikol v súlade s § 445 a § 447 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobca si v súdnom konaní uplatňoval právny nárok na priznanie straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti podľa § 447 Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 461/2003 Z. z. tak, ako to vyplýva zo zámeru zákonodarcu uvedeného v dôvodovej správe k § 447, ktorým sa sleduje určenie straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti v súlade s predpismi pracovného práva. Ide teda o zjednotenie posudzovania nároku z úrazového poistenia s nárokom vyplývajúcim z občianskoprávneho vzťahu.

41. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia súd k ktorého rozhodnutie bolo zrušené koná ďalej o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd v zmysle § 396 ods. 3 CSP aj o trovách odvolacieho konania.

42. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).